

OCENIANIE PRZEDMIOTOWE

biologia

1. Wymagania edukacyjne

Kryteria wymagań na poszczególne oceny:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Nie opanował podstawowych pojęć i treści programowych z zakresu biologii zawartych w obowiązującej „Podstawie programowej dla liceum ogólnokształcącego”, co uniemożliwia mu kontynuowanie dalszego kształcenia;
- Nie potrafi korzystać z żadnych źródeł informacji biologicznej (rysunek, tekst źródłowy, model biologiczny, wykres, tabela, dane statystyczne);
- Nie posiada elementarnej wiedzy nt. budowy anatomicznej i procesów fizjologicznych człowieka oraz układów biologicznych omawianych w zakresie podstawowym;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Posiada niezbędną wiedzę umożliwiającą proces dalszego kształcenia;
- Potrafi przedstawić podstawowe fakty i procesy z zakresu biologii posługując się podstawowymi terminami biologicznymi, ale nie dokonuje ich analizy, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela;
- Potrafi wykorzystać dane z podstawowych źródeł informacji biologicznej (rysunek, diagram, tekst źródłowy, schemat, model biologiczny, wykres, tabela, dane statystyczne)
- Dostrzega podstawowe procesy i zjawiska biologiczne, fizjologiczne, przyrodnicze, środowiskowe i potrafi je wyjaśnić w sposób ogólny;
- Wykazuje brak umiejętności uogólniania, wnioskowania;
- Popętnia istotne błędy w posługiwaniu się terminologią biologiczną;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- Uczeń zna podstawowe fakty dot. procesów i zjawisk z zakresu biologii, potrafi je zasadniczo interpretować i dobierać odpowiednie przykłady przy znacznym ukierunkowaniu nauczyciela;
- Posługuje się terminologią z zakresu biologii;
- Poprawnie interpretuje informacje ze schematów, rysunków, diagramów modeli biologicznych i innych materiałów źródłowych;
- Potrafi w sposób ogólny wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne na różnych poziomach;
- Potrafi zlokalizować elementy strukturalne na różnych poziomach układów biologicznych oparciu o modele i w naturze;
- Wykazuje trudności w umiejętności uogólniania, wnioskowania;

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

- Przedstawia zjawiska i procesy z zakresu biologii, stosując bogatą i poprawną terminologię przedmiotową;

- Dostrzega procesy zachodzące na różnych poziomach układów biologicznych – analizuje ich przyczyny, przebieg i skutki;

- Odczytuje i interpretuje informacje uzyskane z różnych źródeł;
- Samodzielnie analizuje procesy biologiczne na różnych poziomach organizacji;
- Analizuje współzależności pomiędzy poszczególnymi strukturami na różnych poziomach układów biologicznych;
- Podejmuje próby samodzielnego formułowania wniosków , uogólnień i prawidłowości;
- Posiada dobrą orientację z cytologii, anatomii, fizjologii , genetyki i ekologii w zakresie ujętym programem;

- Potrafi w sposób szczegółowy wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne, które dostrzega na różnych poziomach układów biologicznych;

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

- Swobodnie analizuje i interpretuje zjawiska, fakty i pojęcia, posługując się bogatą i poprawną terminologią biologiczną ;
- potrafi wykazać związki przyczynowo –skutkowe na różnych poziomach funkcjonowania układów biologicznych;
- posiada umiejętność analizowania, oceniania, prognozowania i wnioskowania
- samodzielnie przedstawia wiadomości przedmiotowe dotyczące cytologii, anatomii, fizjologii, genetyki, biologii stosowanej, ewolucjonizmu i ekologii;
- odczytuje, interpretuje i przetwarza informacje uzyskane z różnorodnych źródeł;
- dostrzega problemy biologiczne i środowiskowe w skali lokalnej i globalnej oraz podaje typowe sposoby ich rozwiązania;

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- w odpowiedziach odwołuje się do kontekstów interdyscyplinarnych –chemia, fizyka, geografia, matematyka;
- podaje oryginalne, twórcze propozycje rozwiązywania problemów lokalnych i globalnych z zakresu biologii, ekologii oraz ochrony środowiska przyrodniczego;
- śledzi, rozumie problematykę osiągnięć współczesnej biologii, ochrony środowiska, medycyny, dostrzega ich interdyscyplinarny charakter;
- dostrzega problemy bioetyczne współczesnych osiągnięć z zakresu biologii i medycyny;
- osiąga wysokie wyniki (laureat, finalist) olimpiad przyrodniczych;
- jest laureatem lub finalistą konkursów przedmiotowych o zasięgu co najmniej regionalnym.

2. Formy aktywności ucznia podlegające ocenianiu i sposoby ich oznaczania w dokumentacji szkolnej

forma aktywności ucznia	Oznaczenie	Waga
odpowiedź ustna	o	1-2
kartkówka	k	1-2
sprawdzian pisemny	s	3
aktywność podczas lekcji	a	1-2
inne (zajęcia terenowe, udział w projektach)	i	1-3

3. Techniki kontroli, częstotliwość oceniania

odpowiedź ustna – systematycznie na lekcjach
kartkówka - systematycznie
sprawdzian pisemny – 1- 2 w semestrze
aktywność podczas lekcji
inne (zajęcia terenowe, udział w projektach)

4. Kryteria oceniania

a) ocenianie bieżące

ocena	procent punktów
celujący - dotyczy prac klasowych i sprawdzianów	100 %
bardzo dobry	90 - 100 %
dobry	75 - 89 %
dostateczny	55 - 74 %
dopuszczający	41 - 54 %
niedostateczny	0 - 40 %

Stosuje się „+” i „-”, z wyjątkiem oceny dopuszczający.

b) ocenianie próbnych matur i innych badań wewnątrzszkolnych

ocena	procent punktów
celujący	94 - 100 %
bardzo dobry	84 - 93 %
dobry	66 - 83 %
dostateczny	48 - 65 %
dopuszczający	30 - 47 %
niedostateczny	0 – 29%

Ocena roczna może być podwyższona lub obniżona o 0,25 przez nauczyciela.

Celujący 5,21-6

Bardzo dobry 4,6-5,2

Dobry 3,65-4,59

Dostateczny 2,7- 3,64

Dopuszczający 1,75-2,692

Niedostateczny poniżej 1,74

5. Uregulowania wynikające ze specyfiki przedmiotu

- odpowiedź ustna, w tym aktywne uczestniczenie w dyskusji;
- opis sytuacji, zjawiska, ilustracji;
- dokumentacja zajęć terenowych (uczniowskie notatki, uzupełnione karty pracy);
ćwiczenia i testy laboratoryjne;
- prezentacje;
- prace pisemne (sprawdzian, test, kartkówka);
- aktywne prowadzenie przez ucznia części zajęć;
- arkusze samooceny ucznia i oceny pracy zespołowej;
- publikacje i wystawy prac twórczych;
- udział w zajęciach terenowych;
- udział w projektach edukacyjnych.

Ocena semestralna i roczna nie powinna być średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia ocen cząstkowych, natomiast zawsze powinno się dostrzegać przyrost wiedzy i umiejętności ucznia w odniesieniu do jego indywidualnych możliwości.